

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 27/01/2019

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το χάσμα των γενεών στην ψηφιακή εποχή

Τα παιδιά που γεννήθηκαν την εποχή των υπολογιστών είναι πολύ διαφορετικά από αυτά που γεννήθηκαν την εποχή της τηλεόρασης. Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, σύμφωνα με τους ψυχολόγους, δημιουργεί ολοένα και μεγαλύτερο **χάσμα γενεών**. Διάβασα, στους New York Times, ένα άρθρο που με εντυπωσίασε και με υποχρέωσε να σκεφτώ. Ο δημοσιογράφος Brad Stone γράφει την έκπληξη που ένιωσε όταν η δύο ετών κόρη του έπιασε το Kindle, το βιβλίο/υπολογιστή, και είπε: το βιβλίο του μπαμπά! Το μωράκι, που ξέρει ήδη το παραδοσιακό βιβλίο, αναγνώρισε ότι οι λέξεις που διαβάζει ο μπαμπάς στο συνηθισμένο βιβλίο, περάστηκαν, με κάποιο τρόπο, σε ένα ηλεκτρονικό μαραφέτι που μοιάζει με παιχνίδι, και εδώ είναι η ουσία, της φαίνεται κάτι το απόλυτα φυσιολογικό.

Η οπτική γωνία που θα διαμορφώσει αυτό το μωρό για τον κόσμο, θα είναι διαφορετική από αυτήν του πατέρα του. Ήδη, μιλάει με τη γιαγιά και τον παππού στο Skype και ξέρει ήδη να παίζει παιχνίδια στο iPhone του μπαμπά. Μεγαλώνει με αυτά τα ηλεκτρονικά επιτεύγματα, αλλά δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο για ένα παιδί 10 μόλις χρόνια μεγαλύτερο. Το άρθρο του Stone έχει να κάνει ακριβώς, με το χάσμα των ηλεκτρονικών γενεών.

Ο Lee Rainey, διευθυντής του Pew Research Center's Internet and American Life Project, ισχυρίζεται ότι νέοι με διαφορά ηλικίας 2, 3 ή 4 χρόνων, έχουν πολύ διαφορετικές εμπειρίες από την τεχνολογία. Αυτή αναπτύσσεται τόσο γρήγορα που δεν την προλαβαίνει κανείς. Οι φοιτητές του πανεπιστημίου συχνά απορούν με τα όσα καταφέρνουν να κάνουν τα παιδιά του γυμνασίου με τις καινούριες τεχνολογίες με τις οποίες οι ίδιοι δεν είναι **εξοικειωμένοι**. Μπορούμε να μιλάμε για χάσμα των «ηλεκτρονικών» γενεών, με κάθε πληθυσμιακή κατηγορία να έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με την επικρατούσα τεχνολογία της εποχής της. Το άλλο παράδειγμα που δίνει ο Stone, είναι αυτό της ηλικίας 3 ετών κόρης ενός φίλου του η οποία, έχοντας συνηθίσει τόσο πολύ την οθόνη αφής του iPhone του πατέρα της, μόλις δει φορητό **υπολογιστή**, πηγαίνει και αγγίζει την οθόνη του, περιμένοντας κάποια αντίδραση. Οι πρόσφατες έρευνες του Ερευνητικού Κέντρου Pew έδειξαν ότι οι έφηβοι στέλνουν πολύ περισσότερα SMS από τους άνω των 20 ετών, ενώ παίζουν και πολύ περισσότερα online παιχνίδια.

Ο Larry Rosen, καθηγητής ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια, ξεχωρίζει τη σημερινή νεολαία σε δύο κατηγορίες. Όσοι γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 αποτελούν τη Net Generation, ενώ όσοι γεννήθηκαν από το 2000 ως σήμερα, αποτελούν την iGeneration. Σημερινοί τριαντάρηδες, οι ανήκοντες στη Net Generation, περνούν (σύμφωνα με τα στοιχεία του Rosen) γύρω στις 2 ώρες καθημερινά μιλώντας στο τηλέφωνο και χρησιμοποιούν συχνά το ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο. Η iGeneration, κάτι σαν τα μικρά αδελφάκια των προηγούμενων, περνούν πολύ περισσότερο χρόνο γράφοντας παρά μιλώντας στο τηλέφωνο, δεν συγκινούνται από την τηλεόραση, ενώ έχουν την τάση να επικοινωνούν κυρίως με messenger από το Διαδίκτυο. Ο Rosen προβλέπει ότι οι νέες γενιές δεν θα διακρίνονται για την υπομονή τους, αντίθετα από τους μεγαλύτερους, θα περιμένουν άμεση ανταπόκριση από τους ανθρώπους που έρχονται σε επαφή και θα επιδεικνύουν ανυπομονησία. Θα περιμένουν από τους καθηγητές τους άμεση ανταπόκριση και αυτό βέβαια θα δημιουργήσει προβλήματα. Επίσης, θα έχουν την εντύπωση ότι μπορούν να έχουν πρόσβαση στο οτιδήποτε και στον καθένα επειδή, έτσι θα έχουν συνηθίσει. Ο Mizuko Ito, ανθρωπολόγος και ερευνητής του πανεπιστημίου της Καλιφόρνια, πιστεύει ότι τα παιδιά που παίζουν

ψηφιακά και online παιχνίδια όπως το Club Penguin ή το Moshi Monsters, θα **δυσκολεύονται** να δουν τη διαφορά ανάμεσα στους «ψηφιακούς» και τους πραγματικούς τους φίλους. Βρίσκει όμως θετικό το γεγονός ότι αυτά τα παιδιά θα διασκεδάζουν συμμετέχοντας ενεργά, με τον υπολογιστή τους και δεν θα τους αρέσει καθόλου, από όσο έχει ήδη φανεί, να «αράζουν» στον καναπέ και να βλέπουν τηλεόραση. Πιθανά, θα είναι πιο δημιουργικά από τους γονείς τους, αλλά θα είναι ταυτόχρονα και πιο εκλεκτικά σε σχέση με τα προϊόντα που θα αγοράζουν και θα υποχρεώσουν τις βιομηχανίες και τις εταιρείες να πωλούν προϊόντα υψηλού επιπέδου.

Το πιο ενδιαφέρον πάντως είναι ότι αυτοί οι ειδικοί παρατηρούν ότι οι σημερινοί νέοι είναι πιο ικανοί στην πολυεπεξεργασία («multitasking»), στο να κάνουν πολλές ενέργειες ταυτόχρονα, με σχετική επιτυχία. Οι έρευνες του Rosen καταδεικνύουν ότι οι ηλικίας 16-18 ετών μπορούν και εκτελούν ταυτόχρονα 7 διαφορετικά πράγματα (να στέλνουν για παράδειγμα SMS ενώ **συνομιλούν** στο messenger, τσεκάρουν το Facebook, ακούνε μουσική και βλέπουν τηλεόραση...) Οι άνω των 20 καταφέρνουν 6 ενώ οι γύρω στα 30 μόλις ...5,5!

Δεν το λένε ξεκάθαρα, αλλά το αφήνουν να εννοηθεί και με το παραπάνω, οι σημερινοί νέοι είναι πιο έξυπνοι από τους γονείς τους. Αυτό είναι πολύ παρήγορο αν αναλογιστούμε κατά πόσο κάναμε εμείς οι μεγαλύτεροι καλύτερο τον κόσμο που τόσο πολύ θέλαμε να αλλάξουμε.

Αθανασόπουλος Τάκης, εφημερίδα Ελευθεροτυπία, 14/04/2010

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Ποια είναι, σύμφωνα με τον συντάκτη του κειμένου, τα χαρακτηριστικά όσων γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 και ποια εκείνων που γεννήθηκαν από το 2000 έως σήμερα; (90-110 λέξεις)

(Μονάδες 15)

A2. Να συντάξετε μία παράγραφο 60-80 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με έντονη γραφή στον γραμματικό τύπο που βρίσκονται: **χάσμα γενεών, εξοικειωμένοι, υπολογιστή, δυσκολεύονται, συνομιλούν.**

(Μονάδες 12)

B1. Να βρείτε τα δομικά μέρη της 1^{ης} παραγράφου του κειμένου («Τα παιδιά που γεννήθηκαν ... απόλυτα φυσιολογικό»).

(Μονάδες 6)

B2. «**Η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, σύμφωνα με τους ψυχολόγους, δημιουργεί ολόένα και μεγαλύτερο χάσμα γενεών**». Να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) και να την μετατρέψετε στην αντίθετη αιτιολογώντας την επιλογή του συντάκτη.

(Μονάδες 8)

B3. Να γράψετε από ένα αντώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: διαφορετικά, περισσότερο, συμμετέχοντας, πωλούν, ταυτόχρονα.

(Μονάδες 5)

B4. Να αιτιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών στις ακόλουθες περιπτώσεις:
«ψηφιακούς» (4^η παράγραφος)
«multitasking» (5^η παράγραφος)

(Μονάδες 4)

Γ. Συχνά οι νέοι παραπονιούνται για τον κόσμο που κληρονόμησαν από τους μεγάλους, ενώ η ώριμη γενιά θεωρεί τους νέους ανώριμους και αχάριστους. α) Σε ποιες αιτίες αποδίδετε το χάσμα των γενεών και β) πώς πιστεύετε ότι μπορούμε να υπερκεράσουμε τα προβλήματα και να γεφυρώσουμε το χάσμα; Υποθέστε ότι αρθρογραφείτε για την ιστοσελίδα του σχολείου σας (300-350 λέξεις).

(Μονάδες 50)

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ

ΒΕΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΝΤΕΛΜΠΙΖΗ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ